

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Margity Fridovej a členiek senátu JUDr. Júlie Horskej a JUDr. Heleny Haukvitzovej v právnej veci žalobcu: **E.**, S., IČO: X., zast. J., advokátom, M., proti žalovanému: **R.**, M., IČO: X., zast. J., advokátom, K., **o zaplatenie 1 202 852,- Sk s príslušenstvom**, na mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti rozsudku Okresného súdu Bratislava V z 11. septembra 2006 č. k. 24C 151/2002-256 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave zo 14. februára 2007 č. k. 4 Cob 170/2006-302, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Okresného súdu Bratislava V z 11. septembra 2006 č. k. 24C 151/2002-256 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave zo 14. februára 2007 č. k. 4 Cob 170/2006-302 **z r u š u j e** a vec vracia prvostupňovému súdu na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Dovolaním napadnutými rozsudkami okresný súd zaviazal žalovaného na zaplatenie sumy 1 202 852,- Sk spolu so 17,6 % ročným úrokom z omeškania za obdobie od 09. 11. 2001 do zaplatenia a nahradiť trovy konania, vo výške 273 858,- Sk k rukám právneho zástupcu žalobcu J., a to všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

Rozhodnutie odôvodnil tým, že príčinou požiaru bola nesprávna voľba prierezu a spôsob inštalácie vnútorných vodičov kompenzačných rozvádzačov. Výrobca porušil právne predpisy pri výrobe elektrického zariadenia zanedbaním vykonania skúšky medzného oteplenia, žalovaný vadný výrobok ako subdodávateľ dodal do rozvodne N., vinou prehriatia vodičov rozvádzača R. vznikol požiar, ktorý spôsobil škodu vyčíslenú žalobcom vo výške žalovanej istiny. Prvostupňový súd posúdil zodpovednosť za škodu podľa ustanovení Občianskeho zákonníka. Toto rozhodnutie odvolací súd v napadnutej časti o zaplatenie sumy 1 202 852,- Sk vrátane trov konania potvrdil.

V odôvodnení rozsudku konštatoval, že súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav a vo veci správne rozhodol, hoci predmetnú vec nesprávne právne posúdil. V konkrétnom prípade išlo o zmluvný vzťah dvoch podnikateľských subjektov, preto bolo potrebné vec právne posúdiť podľa ustanovení Obchodného zákonníka. Súd prvého stupňa správne konštatoval, že príčinou požiaru bola v danom prípade nesprávna voľbu prierezu a spôsob inštalácie vnútorných vodičov kompenzačných rozvádzačov zo strany výrobcu, t. j. žalovaného. Preto neobstojí námietka žalovaného, že protiprávneho úkonu sa nedopustil len žalovaný, ale aj žalobca, pretože si tento nesplnil povinnosť osvedčiť, že zariadenie je spôsobilé prevádzky, čo právny predpis vyžaduje, a tým mal súd prvého stupňa sám spochybníť povinnosť či už právnických, alebo fyzických osôb dodržiavať ustanovenia právnych predpisov. Odvolací súd tiež poukázal na dôvody, ktoré uviedol súd prvého stupňa, kde sám skonštatoval, že v danom prípade išlo o nedostatky zo strany žalobcu, ale tieto následky boli len formálne bez akéhokoľvek dosahu a vplyvu na vznik a následky požiaru. Samotné konanie žalobcu v tomto smere nebolo v príčinnej súvislosti s požiarom.

Proti označeným rozsudkom okresného a krajského súdu podal generálny prokurátor Slovenskej republiky podľa § 243e ods. 1 O. s. p. mimoriadne dovolanie. Navrhol napadnuté rozhodnutia súdov zrušiť a vec vrátiť Okresnému súdu Bratislava V. Namietal, že uvedenými rozsudkami bol porušený zákon. Poukázal na znenie ustanovenia § 120 ods. 1, § 127 ods. 1, § 211 ods. 2 O. s. p. a § 373 Obchodného zákonníka a tým, že sudy sa týmito ustanoveniami dostatočne neriadili. Vo veciach, ktoré patria do právomoci občianskoprávných súdov, sú sčasti potrebné odborné posúdenia skutočností, ktoré slúžia ako skutkový základ pre rozhodnutie vo veci samej. Preto, ak rozhodnutie vo veci samej záleží od posúdenia skutočností, na ktoré treba odborné znalosti, ustanoví súd po vypočutí účastníkov znalca. V danom prípade rozhodnutie súdu o nároku žalobcu na náhradu škody záviselo najmä

od posúdenia odbornej otázky, príčiny vzniku požiaru, kto a v akom rozsahu bol za vznik škody zodpovedný. Žalobca sa domáhal, aby súd zaviazal na náhradu škody v celom rozsahu žalovaného. Žalovaný priznal čiastočnú zodpovednosť za vznik škody, v ďalšom poukazoval na zavinenie žalobcu, ako aj ďalších subjektov, prevádzkovateľa budovy, v ktorej bol výrobok umiestnený a pracovníkov SBS, ktorí včas nenahlásili vznik požiaru. V neposlednom rade samotný výrobca konštatoval vadu celej dodávky rozvádzačov, čím priznal zodpovednosť za technickú stránku výrobku. Otázku miery zavinenia a výšky škody preukazovali účastníci konania viacerými znaleckými posudkami a odbornými vyjadreniami znalcov z odboru elektrotechniky silnoprúdovej. Okresný súd vyhodnotil otázky dôvodu vzniku požiaru a vzniknutej škody ako otázky, na ktorých zodpovedanie sú potrebné odborné znalosti. Za týmto účelom ustanovil na vyhotovenie znaleckého posudku Kriminálny úrad Policajného zboru Slovenskej republiky (ďalej len „KEÚ PZ SR“). Tento vypracoval znalecký posudok, ktorý však nezodpovedal na všetky otázky položené súdom z dôvodu, že nemal k dispozícii všetky doklady potrebné na správne posúdenie veci. K otázke výšky škody sa vyjadril, že táto nepatrí do jeho kompetencie a odporučil súdu ustanoviť iný orgán na posúdenie. Okresný súd v ďalšom konaní, ani po opakovaných výzvach žalovaného neustanovil iný orgán, ktorý by objektívne posúdil výšku škody, ktorá vznikla pri požiari, ďalej sa s touto problematikou nezaoberal a za vierohodný považoval listinný dokaz žalobcu, ktorým bol znalecký posudok M., vypracovaný na objednávku žalobcu ešte pred začatím konania. Je toho názoru, že svojím postupom porušil okresný súd ustanovenie § 127 ods. 1 O. s. p., v zmysle ktorého má súd na posúdenie odborných otázok ustanoviť znalca z príslušného odboru. Má za to, že okrem uvedeného nedostatku sa okresný súd v konaní nezaoberal tvrdením žalovaného, že na výške škody sa podieľali aj iné subjekty, a to prevádzkovateľ budovy a zamestnanci SBS. Zo znaleckého posudku KEÚ PZ SR vyplýva, že bolo možné minimalizovať rozsah škôd spôsobených požiarom vhodne naprojektovanou, odskúšanou, prevádzkovanou EPS a s vyškolenou, plne funkčnou a vycvičenou obsluhou. Taktiež v odbornom posudku Okresný úrad Bratislava V, odbor požiarnej ochrany konštatuje, že EPS v dôsledku nevhodného realizovania odsávania dymu nesprávne vyhodnotilo dym ako planý poplach, následkom čoho došlo k oneskorenému hláseniu vzniku požiaru. Požiar bol signalizovaný už o 23:24 h, ale požiarnej zboru bol ohlásený až o 00:40 h, pričom v čase o 00:45 h, požiarníci dorazili na miesto požiaru, v tom čase už požiar zhasol a bolo potrebné odsáť len dym. Niet pochybností o tom, že žalovaný je za vzniknutú škodu zodpovedný, no preukázanie týchto skutočností má vplyv na posúdenie, či za celú

vzniknutú škodu zodpovedá sám žalovaný, alebo či celková výška škody bola ovplyvnená aj inými osobami. Napriek tomu, že uvedené skutočnosti boli v konaní preukázané, okresný súd sa nimi nezaoberal a nevyvodil z týchto zistení žiadne právne závery. V dôsledku toho, že okresný súd nepostupoval v konaní v súlade s ust. § 120 ods. 1 a § 127 ods. 1 O. s. p., t. j. nevykonával dôkaz navrhovaný žalovaným, spočívajúci v zabezpečení znaleckého posudku o výške škody a nezaoberal sa okolnosťami rozhodnými pre posúdenie veci napriek tomu, že takéto dôkazy boli v konaní produkované, zaťažil konanie inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a naplnil tak dovolací dôvod podľa § 243f ods. 1 písm. b/ O. s. p. Uvedené vady konania okresného súdu neodstránil ani krajský súd v odvolacom konaní. S poukazom na uvedené a za podmienok uvedených v ust. § 243e ods. 1 a § 243f ods. 1 písm. c/ O. s. p. podáva generálny prokurátor na základe podnetu účastníka konania mimoriadne dovolanie proti označeným rozhodnutiam súdov oboch stupňov, lebo je toho názoru, že týmito rozhodnutiami bol porušený zákon a vyžaduje to ochrana práv a zákonom chránených záujmov účastníka konania, ktorú nemožno dosiahnuť inými právnymi prostriedkami.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 3 O. s. p.), prejednal mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky podľa § 242 a nasl. v spojení s § 243i ods. 2 O. s. p. a dospel k záveru, že je dôvodné. Vychádzal zo zistenia, že predmetom sporu je žalobcom uplatnené právo na zaplatenie 1 202 852,- Sk titulom náhrady škody. Žalobca svoj nárok vyvodzuje z toho, že bol výrobcom rozvodne NN (časť hlavného rozvádzača) pre O. a žalovaný bol subdodávateľom rozvádzačov R. a R.. V noci z 19. na 20. júna 2000 vypukol v O. požiar elektrického zariadenia, ktorého príčinou bol žalovaným vadne vyrobený kompenzačný rozvádzač R.. Uvedenú skutočnosť dokazuje žalobcom zabezpečený znalecký posudok č. 02/2000 vypracovaný M., znakom z odboru elektrotechnika silnoprúdová, odvetvie – výroba a rozvod elektrickej energie, elektrické stroje a systémy, z ktorého vyplýva, že príčinou požiaru bolo zanedbanie technicko–bezpečnostných opatrení už pri výrobe kompenzačného rozvádzača R., v. č. 21/00, ktorý vyrobil žalovaný na základe objednávky žalobcu. Výšku škody spôsobenú požiarom vyčíslil znalec v uvedenom znaleckom posudku. Žalobca túto sumu vyfakturoval žalovanému faktúrou č. 11100215 zo dňa 25. 10. 2001, splatnej 08. 11. 2001, ktorú však žalovaný nezaplatil. Treba súhlasiť s právnym názorom generálneho prokurátora, že súdy vec nedostatočne posúdili. Medzi účastníkmi konania nebolo sporné, že nastala udalosť, ktorej dôsledkom bol vznik škody. V danom prípade však rozhodnutie súdu o nároku žalobcu na náhradu škody záviselo

najmä od posúdenia odbornej otázky, príčiny vzniku požiaru, kto a v akom rozsahu bol za vznik škody zodpovedný. Žalobca sa domáhal, aby súd zaviazal na náhradu škody v celom rozsahu žalovaného. Žalovaný priznal čiastočnú zodpovednosť za vznik škody, v ďalšom však poukazoval na zavinenie žalobcu, ako aj ďalších subjektov, prevádzkovateľa budovy, v ktorom bol výrobok umiestnený a pracovníkov SBS, ktorí včas nenahlásili vznik požiaru. Navyiac samotný žalobca konštatoval vadu celej dodávky rozvádzačov, čím priznal zodpovednosť za technickú stránku výrobku. Zistenie príčin požiaru, ako aj výšku škody žalobca preukazoval ním zadováženým znaleckým posudkom znalca M., odbor elektrotechnika silnoprúdová, odvetvie – výroba a rozvod elektrickej energie, elektrické stroje a systémy č. 02/2000, č. 03/2000 a jeho dodatok č. 3a. V osobe M. ide o vymenovaného znalca, zapísaného v zozname znalcov a tlmočníkov podľa zákona o znalcoch a tlmočníkoch, dostatočne odborne fundovaného, aby odborne posúdil skutočnosti, ktoré slúžia ako skutkový základ pre rozhodnutie vo veci samej. Znalec vo svojom znaleckom posudku konštatoval, že príčinou požiaru bolo zanedbanie technicko-bezpečnostných opatrení už pri výrobe kompenzačného rozvádzača R., v. č. 21/00, ktorý vyrobila spoločnosť žalovaného na základe objednávky pre spoločnosť žalobcu a skutočnú výšku škody vyčíslil sumou 1 202 852,- Sk. Treba však súhlasiť s dôvodmi mimoriadneho dovolania, že súdy sa v konaní nezaoberali s tvrdením žalovaného, že na výške škody sa podieľali okrem žalobcu aj iné subjekty. Zo znaleckého posudku znalca žalobcu vyplýva, že došlo k oneskorenému zisteniu požiaru pre nevhodné realizovanie odsúvania z miestnosti hlavného rozvádzača. Kriminalistický a expertízny úrad PZ SR vo svojom znaleckom posudku konštatoval, že bolo možné realizovať rozsah škôd spôsobených požiarom vhodne naprojektovanou, odskúšanou, prevádzkovanou EPS a s vyškolenou, plne funkčnou a vycvičenou obsluhou. Taktiež v odbornom posudku Okresný súd Bratislava V, odbor požiarnej ochrany konštatuje, že EPS v dôsledku nevhodného realizovania odsávania dymu nesprávne vyhodnotilo dym ako planý poplach, následkom čoho došlo k oneskorenému hláseniu vzniku požiaru.

Z uvedeného je zrejmé, že niet pochybností o tom, že žalovaný je za vzniknutú škodu zodpovedný, no preukázanie týchto skutočností má vplyv na posúdenie, či za celú vzniknutú škodu zodpovedá sám žalovaný. Prvostupňový aj odvolací súd sa týmito skutočnosťami nezaoberali a v súvislosti s tým, nezisťovali prípadnú spoluzodpovednosť žalobcu na výške vzniknutej škody.

Vzhľadom na uvedené závery, dovolací súd postupoval podľa § 243b ods. 1 a 2 O. s. p. a mimoriadnym dovolaním napadnuté rozsudky prvostupňového aj odvolacieho súdu zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 27. augusta 2008

**JUDr. Margita Fridová, v. r.
predsedníčka senátu**

Za správnosť vyhotovenia: Silvia Važanová